

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja.
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Kovács Sándor

mérnök.

Folyó hó 12-én virradóra, egy egyszerű, de tiszta, lakályos kis házban egy külsőleg szintoly egyszerű férfi hunyta le szeméit az örök álomra. Igénytelen külsője, puritán magatartása, mindenki iránt jóságos és szerény modora alatt közeli ismerősein kívül senkisére kereste és nem tudhatta hogy a legnemesebb emberbaráttal, a magasztos czélok iránt lángoló lelkesedést tápláló fennkölt szellemmel, nemzete iránt a legteljesebb áldozatkészséggel viseltető egyénnel áll szemben.

Egyszerű polgárszülők gyermeke, Nagyenyed város szülötte és polgára volt. Szűk anyagi viszonyok között önmaga erején küzdötte föl magát. Bécsben végezte a mérnöki tudományokat oly időben, midőn hazánk fiai közül kevesen léptek realis pályára. Nem birt más vagyonnal, mint tudományával, páratlan szorgalmával, fáradhatlan kitartással. Ritka becsületességével, szerénységével és szolgálatkészségével minden körben tisztelőket szerzett magának. Kevés igényű ember volt mert korán belátta, hogy különben nem tehet eleget jó szíve sugalmának és emberbaráti szeretetének, — mellyel — de mindég titokban — anynyi segínyt, oly sok támogatásra szoruló segített fel.

De a míg legtöbben azt vélték, hogy ő csak a mindennapias jótékonyt, az alamizna osztást gyakorolja, vagyonát pedig pusztá takarékosági ösztönből gyűjtögeti, — az ő lelkét és szívét sokkal magasabb, sokkal messzebbre ható eszme foglalkoztatta: az erdélyi részek pusztuló magyarágának megmentése, védelme, erősítése: nem-

zeti érület fejlesztése, kulturális intézmények létesítése s valláskülömbőség nélkül szegény házak segélyezése által. Közölte eszméjét nagy, előkellő hazafiakkal, kik bámulták, dicsérték sőt anyagi támogatásukat is ígérték. Magára maradt, de nem csüggedett: egymaga testesítette meg vágyaival, törekvéseivel, áldozatkészségével ama nagy eszméket, melyek később az erdélyi magyar közművelődési egyletet életre hívták; — ő volt egyedül az, kiből már évtizedek előtt, szerénységét jellemzően a nyilvánosság előtt névtelenül, kevesek által tudva, a pusztá hazafias sohajtozások helyett való cselekvés erős elhatározása nagy szabású tényekben nyilvánult.

20,000 frttal kezdette meg alapítványát, melyet újabb 20,000 frttal gyarapított, s az erdélyi ev. ref. egyházkerület kezelésére bízott, oly feltétellel, hogy egy millió frt alap képeztesék, melynek kamatai nemzeti kulturális czélokra s a székely kivándorlást csökkentő telepítés, iparfejlesztés eszközésére fordítandók, — s mely alap most 43.600 frtra gyarapodott.

Nem feledkezett meg szülő városáról sem A tehetetlen aggok s az árvák sorsa iránt melegen érdeklődött ő, ki nem alkotott családot; s ezekről óhajtott külön alapítvánnyal gondoskodni.

A közelebb tartott ev. ref. egyházkerületi közgyűlés alkalmával sajnos körülmények folytán alapítványa ellenőrzése tárgyában tett feltételeit a közgyűlés nem fogadván el, el lett határozva hogy alapítványa kezelését az egyházkerület nem tartja meg tovább; az erre vonatkozó javaslatot azonban az igazgató tanács nem restelte nyilvánosan, az egyházkerület hivatalos lapjában és oly modorban és oly állításokkal tenni közé, mely a gyöngye és már régen betegeskedő emberre nézve

a legkínosabban és fájdalmasabban hatott. Szóval szóra kimutathatta volna a fullánkocsi irat igaztalan voltát a kezei között volt adatokkal, de testi erejét már felemészttette a küzdelem s ideális gondolkodásu lelkének utolsó erőit utolsó, nagy elhatározása végrehajtására: alapítványának az EMKE kezelésébe való átadására tartotta fenn.

Tragikus hatásu jelenetet sokat láttunk a színpadon, de aligha megrázóbbat, mint azt a valót, midőn a nemes férfi aláírva előttünk az alapítványa átvételére szóló felhatalmazást, a toll kihullott kezéből s ő összerogyott. A tiszta lélek s a vallásos szív erejével, panasz nélkül, ajkain mosolyal türte sorsát s utolsó óráiban is azon magasztos alkotásokról és fényes tervekről szóllott melyekért élete küzdelmes munkáját s végül életét áldozta, forron remélve, hogy azok bár a távolibb jövőben, nemzete, hazája javára valósulni fognak.

Az EMKE, Alsófehérvármegye, Nagyenyed város s közvetve a magyar hazafias társadalom bizonyára a kegyelet legőszintébb, legmelegebb kifejezésével fogja meggyászolni Kovács Sándort. Am őt nem kell gyászolni, nem panaszos hangon siratni, fényes szavakkal dicsőíteni. Életet, fényt erőt kell támasztani eszméinek hatalmas mérvű valósitása által nemzetünkben. — Ha majd az igazi életnek, a ragyogó fénynek, a hatalmas nemzeti erőnek bármely parányi része elhat az örhegyi temető ama kis sírdombjához, melyben Kovács Sándor nyugosza örök álmát, bizonyára újra életet, testet fog ölteni dicsőült szelleme, mely legyen áldott — örökre.

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

(Folytatás.)

A bíró ezen megállapodásról értesülvén, azt velünk közölte.

Hajdu József enyedi polgár, szövetségfő, ekkor is velünk volt.

A vészterhes zaj könn folyton növekedett és zugott mint a háborgó tenger árja.

Mi a bíró házában remegtünk. Megvultunk győződve, hogy ütött utolsó óránk, hogy veszve vagyunk.

A minket fenyegető nagy veszedelem tudatában lelkijelenlétünket elvesztettük mindnyájan, egyedül Hajdu József nem csüggedett és tudott gondolkozni.

Ezen embernek a legválságosabb percekben egy szerencsés gondolata támadt, mely megmentett. Ugyanis a bírótól tentát, pennát és egy darab papírt kért. A bíró véletlenül és szerencsénkre mindezekkel rendelkezett és birt.

Hajdu az író szerekkel más szobába távozott s miután az oláh nyelvet annyira birta, hogy eme nyelven valamennyire fogalmazni is tudott, asztal mellé ült s lehető gyorsasággal, az Akszentye nevében egy utlevelet fogalmazott, mely ekép szóltott:

U t l e v é l.

„Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, hogy a Czirner József családját, bármelyik falun megy keresztül ne merje bántani senki, hanem, hogy bajok ne történjenek, parancsolom, hogy oda hová menni akarnak

a faluból a falu bírāja, saját felelőssége mellett, rendelkezjen két embert fedezetül, kik kísérik tovább. Ha ezen rendeletem nem fog teljesíteni, mindazok, kik parancsolatomat nem teljesítették, fejökkel fognak fizetni, főleg a falu bírāja.”

Aláírva Akszentye, vezér.

Mikor Hajdu az utlevéllel készen volt azt zsebébe tette és kijött azon szobába, melyben mi voltunk.

Ez alatt a vész lármája, az ordítás, lövöldözés könn folyton tartott sőt növekedett.

Atyám a rögtönzött utlevelet Hajdutól magához vevén, a bírótól kérdezte, hogy miért az a láрма ott könn, mit akarnak tenni velünk. A bíró atyám kérdésére azt felelte, hogy innen menekülés nincs. minket itt megfoghatnak gyilkolni.

Erre atyám előadta, hogy nekünk utlevelünk van magától Akszentye vezértől, mely megtiltja, hogy minket valaki bántson.

A bíró az előmutatott utlevelet atyámtól átvette a tömegnek megmutatta, de nem tudták elolvasni.

Összejárták vele a falut s csak nagynehezen találtak egy emberre, ki az abban irtak értelmét ki tudta venni.

Az utlevél átolvasás megtörténvén, annak tartalmát az életünk ellen törő sokaságnak röktön kihrdették, mire mi mentve valánk.

Nem csak, hanem az előjárók két őrt rendeltek mellénk s ezeknek szigoruan meghagyták, hogy kísérenek Tövisre s jól vigyázzanak, hogy az uton bántódásunk ne legyen, mert éretünk fejökkel felelősök.

A melénk rendelt két fegyveres oláh fedezete alatt gyorsan távoztunk a faluból s további baj nélkül érkezünk Tövisre, hol elszállásoltak s tisztességes éleimezésünkről gondoskodva lett.

Tövisen körülbelül egy hó elteltéig maradtunk s ezután lementünk Gyulaféhevárra.

Minthogy arra, hogy a katasztrófa borzalmas napjait Enyed területén átnyomorgott üldözöttek minő szenvedéseken mentek keresztül, élénk világot vetnek az özv. Maszák Jánosné szül. Pesti Szegedi Zsuzsánának, leánya az akkor 13 éves Maszák Róznának borzalmas zaklattásai, kétségbe esett menekülési küzdelmeik; és mert özv. Maszák és M. Róznának végre jan. 13-án Enyedről történt menekülésök összefüggésben áll a császársági katonák mentési munkájokkal, melyre 6 borzalmas éj és nap elmulta után elvégre rá határozottak magukat, közlön, az özv. Maszák és leánya zaklattásainak és Enyedről történt eltávozásuknak leírását, úgy a mint azt Maszák H. velem közölni szives volt.

Maszák ide vonatkozólag ezeket írja:

„Midőn a borzalmas éjjelen nöcselédünk figyelmeztetésére a Collegium szöllőjébe siettünk, b. e. jó anyámnak eszébe jutott, hogy valamit tán zseborát a házába feledett és a szöllőből testvérhugommal Rózával együtt visszatért annak elhozása végett.

Azonban már nem jöhetett ki többé, mert a szobákban lövő rablók útját állották, bár ekkor még nem bántották. Ott maradt tehát a házában, különben is nehezen vált volna meg kedves lakhelyünköt.

Röggel és egész nap kedden, folytonosan ismétlődött a rabló csoportok látogatása.

Anyámék ennek dacára maradtak. Élelmök füstölt bus volt a kamarából, melyet a rablók nam vertek fel. Valamint a pinczét is csak nappal fedezték fel, mert az utca ajtaja hátra vetre, fölig takarta a pincze ajtót. Végre betörték ezt is, elhordták az ott felhalmozott nagy mennyiségű ruhaneműt. azután neki estek a boroknak, előbb csak kisebb edényekben, később hordókkal szállítván el.

Egy második rémes éjszaka telt el szintén álmatlanul, mint az előbbi.

A tanítógyűlés napja.

Az alsófehérmegyei általános tanítóegyesület évi közgyűlését folyó hó 6-án tartotta meg Nagyenyeden. A közgyűlés december 6-án, délelőtt 9 órakor vette kezdetét a helybeli polgári elemi leányiskola helyiségének nagy termében, a Hymnuszsal, melyet a tanítóképezde énekára adott elő szabatosan Borsai Samu kitűnő zenetanár szakértő vezetése alatt. A nagyhatású szép előadást, a termet zsufolásig megtöltött tanítók és hallgatók lelkes éljenzéssel jutalmazták meg.

1. Ezután következett az elnök Nagy Lajos átgondolt nagyszabású megnyitója. Elnök szavait a közgyűlés éljenzéssel fogadja s kéri élnököt, hogy megnyitó beszédét bocsássa nyilvánosság elé. Elnök megnyitottak nyilvánítja a közgyűlést, köszöni a jelenlévők érdeklődését s felkéri titkár jelentésének előadására.

2. Sebestyén Sándor egyesületi titkár. élénk érdeklődés mellett kezdi meg majd sujtó, majd magasztaló titkári jelentését, melyben beszámol az egyesület évi működéséről.

Elnök kéri közgyűlést, hogy a titkári jelentést vegye tudomásul, a jelentést gyűlés éljenzéssel fogadja s tudomásul veszi.

3. Elnök felkéri Bihari István gyakorlóiskolai tanítót a nyilvános tanítás megtartására. Bihari István az elemi leányiskola I. osztályában az irvoalvasásból nyilvános tanítást tartott. A bíráló bizottság Derzi Jenő elnöklete alatt a tanítást dicséretesen sikerültnek nyilvánította.

4. A negyedik pontot az alapszabályok módosítása töltötte be, módosítandó pontok: 2, 6, 13, 15, 16, 19, 21, 22. §§. Közgyűlés e §-ok módosítását némi megvitatások után elfogadta.

Ezen alapszabályokkal kapcsolatban tárgyalattott a módosított a segélyegyesület (gyámintézet) alapszabálya. Közgyűlés és gyámintézet alapszabályait némi módosítással elfogadja s azt a tanfelügyelő útján a miniszterhez felterjeszteni — elhatározza.

5. Elnök felkéri Bihari István urat, mint a IV-ik egyetemes gyűlésre kiküldött képviselőt, hogy beszámolóját a gyűlés tárgyalásáról tegye meg. Közgyűlés az elmás megfigyelés alapján készített szellemes beszámoló felolvasását kezdettől végig nagy érdeklődéssel hallgatta végig s a felolvasót zajosan megőljenezte.

Délutáni ülés,

Derzi Jenő marosújvári áll. isk. tanító, a nyilvános tanításról irt értekezését felolvasta, bár az idő rövidsége miatt nem teljesen, hanem csak részletezve, a főbb eszméket. A közgyűlés az érdekes és tanulságos értekezést figyelemmel hallgatja végig, s értekezőnek köszönetet szavaz.

Pénztárnok a gyűlés folyama alatt nem lévén jelen, irásba nyújtja be lemondását, s kéri a közgyűlést a további teendők felmentésére.

Közgyűlés a pénztári számadások megvizsgálása

Szerdán délelőtt már részegen csörtettek be a rablók és egyike pénzt követelve landszájával anyám mellére ütött. Seb nem támadt ugyan e bántalom nyomán ekkor de a vak ütés mégis végzetessé vált, a mennyiben a daganatot min djárt nem borongatván, később állandó keményedés maradt ott, ez évek múltán elmérgesedett és végre a legszorgosabb orvoslás daczára halált hozóvá lett.

Később újabb csoport tört be Durva lökdöséssel vallatták, hová rejtette pénztét és ékszerreit, mire vezetőjük egy elvadult részeg tribun embereit félrelökve, maga fogta vallatás alá, felhuzott sarkányu lövésre kész pisztolyal.

Roza nővérem e komoly veszedelem perczében, kétségbe esetten az átellenben levő Gajzágó féle házba sietett, hol épen Pro dánt találta. Sírya esengett: jöjjön át mert megölik anyámat!

Prodán nyomban át is jött és látva a helyzetet, hosszu szijostorával egész erejéből rávágott a tribunra, Ezt a váratlan ütés eltántorította, pisztolya, melyet épen anyám mellének szegzett, a levegőbe röpitte golyóját s balkeze kieszté a dobozt, mely anyám karjára volt kötve s melyben pénz s ékszeri valának és a melyet anyám végső erőfeszítéssel védett.

E huzódás közben, épen mikor a pisztolyt anyám mellének szeggezve löni akart, érte Prodán csapása a rablót, ki megpillantva a prefektet, társaival együtt nyomban kitarodott a házból.

Prodán nem hallgatott anyám köszönő szavaira, ha nem mérgeesen ráivalva: „Miért nem takarodik ki az asszony innen, hiszen látja, hogy már ittasok az emberek? — maga is eltávolított.

A halál torkából ilyen váratlanul szerencsésen megmenekülve, anyám ekkor csakugyan odahagyta a házat és a tollunk nem messze levő esperesi házba ment, hol jó ismerősünk Molnár göröggyesült esperes lakott volt. Ő azonban családijával együtt má korábban Gyulafehé-

után, pénztárnok e lemondását elfogadja, s felmenti a további kötelezettség alól.

Pénztárnoknak egyhangulag megválasztottt Bihari István, ellenőrnek Balogh Róza, jegyzővé Hegedűs Zsigmond.

A közebéd.

Átvesszem a szót Bojtorjántól, hadd referálják a többről én. Gyűlés után a Munkácsy vendéglőbe gyűltek össze a tanítógyűlés tagjai: Az ebéd rendkívüli derült, vidám hangulatban folyt le, megfűszerezve a toasztok hagyományos özőnével. Gyomromnak erősen kipróbált türelmével ültem asztalhoz óhajtván már a természet törvényével való kibékülést. És kibékültem. Ettem leveket, husokat és sültket és — szép szemnek sugarait. Azt sem tudom, melyik izlett jobban, csak annyit mondhatok, hogy ilyen sorrendben volt a legjobb. Meg esett ugyan az a malheur is velem, hogy Károly komám egyszer lenézte villámra a falatát, a mely meglehetősen nagyocská volt, de adtam helyette jó hideg — borvizet. Ez sem hűtötte le. (Ha nem, anyyi!) A kutyámé rossz helyt ült. Szinte meggyújtott engem is. Pedig én a hullók osztályába tartozom.

De hogy a dologra térjek, emberemlékezet óta állott egy magas diófa (asztal) díszül a Munkácsy termének. Azt azt az asztalt ültök mi körül nem tudom hányakul tanítókulés tanítónőkül (az ebéd végén én is ez utóbbiak közé sorakoztam). Elvették az izletes étkeket a nagy naphoz méltó étvágygal. A második fogásnál (engem illetőleg markolásnál) feláll Gáspár János kir. tanfelügyelő s emelkedett szellemű toasztot mond a kultuszminiszterre. Azután Nagy Lajos tavár Gáspár tanfelügyelőre, dr. Bartók Nagy Lajos elnökre, Török B. főjegyző a tanító egyesületre, Sebestyén Sándor egyf. főjegyző Csató alispánra, Kovács Gyula polgármester a jelenlévő szép hölgyekre (bravó!), Csató alispán a jelen és távol levő tanító és tanítónőkre, Nagy Lajos dr. Bartókra és Bartha Zsigmondra, Gáspár tanf. a főkköri tisztviselőkre, Szász L. asszonynepi tanító Sebestyén Sándorra, Sebestyén az ez alkalommal jölkakott tanítókra, Bartók dr Magyarira, Nagy L. Csató és Török megyei első tisztviselőkre, Kovács Gy. polgármester Török B.-ra, Szász L. dr. Bartókra, Bihari Borsaira, Sebestyén Derzsiire és Kócz Albertre köszöntöttek emelkedett hangon, én pedig az elfogyasztott malaczpecsenyére üritettem poharamat a szó legnemesebb értelmében. (Ha igen, anyyi!) Azután, „mint ki szénáját jól rendelé. pipát gyújtottam s rukkoltam haza felé“ Csak azt sajnálom, hogy ő nagysága (ki?) kinevezett zalkelnernek. No, de most elég a bankettből! Mózi! mi a vízi? Ej ha!!!

Az estély.

Oly gyönyörű közönség, hogy szinte kedvem jött még egy pár pénztárnyitást indítványozni. A t. cz. publikum egy élvezetes este elősejtelmével özőnlött a terembe, megtöltve annak minden legkisebb zugát is.

A függöny felvonása után a kollégiumi vonós zenekar adta elő kiváló ügyességgel a „Nyitány“-t. Ez életre

várra távozott.

Az esperesi lakban nagy számmal kerestek menedéket a szomszédok, azt híván, hogy saját lelkészök házat csak megkímélik a rablók.

Csalódtak.

Hívei ugyanis rossz szemmel nézték papjukat a azal gyanúsították, hogy a „magyarokkal tart“ hibáztaták azt is; hogy eltávozott Enyedről. Kancsal szemmel nézték az oda menekülteket is, oda azonban nem törték be. Ám de később felgyújtották ezt a házat is és a kik a tűzből kimenekültek, azokat leöldösték. Ezt legalább így hallottam utóbb.

Anyám e-akhamar felismerte a helyret veszélyes voltát és sejtve, hogy itt siucs hosszabb idei védelem, ruháját kieserlve Molnár oláh eselédjével és maga nővérem is oláh paraszt ruhát öltvén, szürkeében — czondrába — kiment est efelé a kertbe s innen apatak mentén felindult Felenyed felé, hol az ugynevezett Csere-malom szomszédágában, Varadi elhalt feleenyedi reform. rector özvegyének házában huzódott meg.

A szegény özvegy asszony ki háznoktól különben is több jótékonyágában részesült, készséggel osztotta meg fedelét és szegény éles kamráját az üldözöttekkel.

Ott létékről értesülvén a szomszédban lakó cigány asszony, kinek férje hozzáuk járt fat vágni, szintén felajánlotta lakását és konyháját, mely már bőségesebben volt ellátva, mint a Váradinéé. mert a mikor anyám hozzá belépett és melegített borral kínálta, választást engedett a méz és cukor között a bor édesítésére, mert ugymond van mind a kettőből.

A bor izét nagyon hasonlónak találra anyám a miénkhez és valóban nem csalódott, mert a padon, a zugban saját pinezék boros esatosára ismert rá. Az asszony éppen füstölt díszu ódást tett a tűzhöz, mikor betoppán egyik szomszéd asszonya, ki ráismervén a nyámra, sietve távozott, de előbb gunyosan azt jegyezte

való zenekar fejlesztésében legnagyobb érdeme Zaida karnagy urnak van, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekszik azt oly magaslatra emelni, hogy megállya helyét bármily distingvált közönség előtt.

A második pontot, miután Pallos Veronka k. a. akadályok miatt meg nem jelenhetett, Bartha Zsigmond tanár felolvasása képezte „Az elektromos fény“-ről nagy szakértelemmel bemutatott kísérletek mellett. Én ugyan egy kicsit zavarba jöttem. Egy likon kukucsáltam a nézőtérén levő szépek felé s egyszerre csak, mintha én volnék a vezető dró, heves áram járta át tagjaimat, kivált mikor azt a szürkernhis kis barnát megláttam finom hegyes orrával, még tán szikra is pattant ki a szivemből.

E pont után a polgári leányiskola növendékei adták elő a Borsai Samu által kitűnően betanított „Csiz és tülemile“ dalt, mit a közönség frenetikus taps ujrátatt meg. Meg is érdemelték. Mint ha a Kun bácsi czukrázatában elevenültek volna meg az édes czukorbabocskák s kezdtek volna enekelni szirének csábdalát, oly megragadó, kedves benyomást tett a dal az én inyene természetű lelkemre.

A dal elhangzása után Szabó Jenő polgáriszkolai tiszteletbeli segédtanítógyakornokhelyettes adta elő nagy hatással ez alkalomra irt „Néptanító“ cz. költeményét.

A költeménynek a legnagyobb érdeme az volt hogy utánna megint a kedves czukoragyalkák adtak elő egy dalt, a „Harangvirág“ ot, ép oly kecsesen, anyyi bájjal, hogy meg voltam hatva (és hetve). Ezt is meg ujrattuk, de így is elfogyott. Ezzel vége is volt a változatos műsornak. A tánczólo fiatalok, mintha legalább 3 évig nem lett volna szabad tánczolni, oly energiával fogott most hozzá s a kedv oly magas fokra hágott, hogy még Molnár Jóska barátom is, a ki pedig született tudós szellem, kedvet kapott szép asszonyok szemében buvárlani a filológiát. (Ha igen anyyi!). Éjfél utáni órákig tartott e kedves állapot, a mikoron is a közönség a „nézből sem jó a sok“ elvénél fogva egy kellemes est jó hatásával ment légyottot adni — Morlusnak.

Elég volt hát nekünk is édes Mózi barátom a mulatságból! Jó lesz neked is egy kis álom. Kapod kettőért.

Fipsz.

Levelezés.

Alvincz, 1890. december 10.

Lelkészi beigtatás.

1890. év december 7! Van-e különbség közted s a fejünk felett oly gyorsan tova tűnő más napok között? Van! De a folyó évben nekünk nem csak te vagy az emlékezetes. Nem, mert október 26. is egyike volt azon napnak, melyet alvinczi ev. ref. községünk arany betűkkel kellene hogy feljegyezzen. Te a koronája valál okt. 26-nak, mert az akkor választott ev. ref. lelkész tiszteletes Benedek Károly ur beigtatását e napon tartá. Örökre emlékezetes lesz e nap. Az örömnnek, a szeretetnek anyyi jele tapasztaltatott, hogy ugy az ünnepeit

meg anyám ruhájára czélozva: „Hm! Milyen jól áll a damnának (urnő) a czondra.

A balsejtelelem sietségével ugrott fel erre anyám s nővéremet kivezetve az udvaron rejtek helyet keresett. A házból a lészerbe ment, hol tapogatozva üres hordókra talált, melyek egyikéből kiszedvén a beléje rakott csepüt, mindketten bele ültek és a csepüt magokra buzták. Ideje volt!

Még elsem helyezkedtek kellően, mikor már hangzott a szobákból az asszonyok esküdözése, hogy: nem tudják hová tűnt el az enyedi asszony és leánya,ők nem rejtették el.

A szegény asszonyoktól durva ütésekkel sem bírván megtűdni a valót, faklyával mécsékkel, gyertyával magok indultak keresésre a fegyveres rablók — kiket kétségtelenül az előbb emlittem oláhhoz vezetett nyomra — folytonosan anyám nevét kiáltottak.

Mindent összekutattak, udvart, padlást, többször megfordultak a szinben, a hordók körül, de szerencsére a csepüt nem ériutették.

E csoport mind feleenyedi oláhokból állott, kik jól ismerték anyámat, nagyobb összeg pénz és drága ékszereket vettek tőle elrabolhatni. Anyám is jól ismerte őket, sőt miut állta, ket magyar is volt köztök, mindketten feleenyediek, testvérek, már régebb időben tolvaj hirben állók. Nevöket is megtudnám mondani, de hadd vesszen feledékenységre a gazok emléke!

Lassanként ismét esendőség lett. A kiállott félelem azonban újabb futásra készíté és miután a fa'u felé nem volt tanácsos mennie, ismét csak a patak mentét választá, hová házak nem nyíltak és ember nem járt. Ezen az úton indultak vissza a város felé. Egész éjjelt a szabad ég alatt töltötték, a szibériai hidegben egymáshoz bujva melegítették egymást mindeha uszra meglapultak egy-egy fa törvénél.

Folyt. köv.)

megelégedését, mint szeretett vendégeink csudálkozásait s elismerését méltán kinyerték. Nem mesterkélte, nem mondva csinált lelkesültség volt az, hanem az igaz szeretet, tisztelet lelkesültsége. És teljes elismerés illeti községünk más telekezeti lakóit is, kik vetekedve törekedtek az ünnepély kül fényének emelésében.

Az új lelkész december 6-án délután 2 órakor érkezett kíséretével Nagyenyedről. Az indóháznál igen szép számu közönség fogadta, hol az ünnepelthez Deák György a. k. gondnok mondott esinos beszédet, melyre Benedek Károly mondott meghatva köszönetet. Megemlékezett 16 évi n. enyedeni otthonáról, honnan fájdalommal, kétes remények között indult el; de azok eloszlottak, látva az odaadó ragaszkodást. Új otthona sem lesz rá nézve más, mint volt a régi.

Az éljencok csilapultával kocsikra ültek s a menet megindult. A község végén a helyi dal- és zeneegylet fogadta. s innen zene mellett vonultak Deák György gondnok lakására.

A n. enyedi theol. dalkar, kimutatni akarván szeretetét Benedek Károly iránt, szintén eljött, hogy énekeljen meghörítse a sziveket. Ők Gyulafehérvárról szeke-reken jöttek. Mindnyájuk érkeztek felzendült az éljen. A helyi zeneegylet indulója között szállásukra vitettek, hol újra a szállásadók által fogadtattak szívélyesen.

Hetedikén reggel vette kezdetét a tulajdonképeni ünnepély. Dacára a nagy sárnak s a szüntelen szakadó esőnek, 10 óra az ev. ref. templom teljesen megtelt ünnepelő közönséggel. Az orgona hangjai felzendültek, mire nem sokára a presbiterium összes tagjai által kísérvé megjelent dr. Elek és Viktor gyulafehérvári, Póterffy László alvinczi nyugalmazott, Tarkó József borbereki s Benedek Károly alvinczi ev. ref. lelkészek. Helyeik elfoglalása után a theol. dalkar énekelte, mire dr. Elek és Viktor beigtató lelkész és h. esperes tartá egyikét legszebb beigtató beszédének. A theol. dalkar újhóli éneke után Benedek Károly lépett a szószékre s tartá meg beköszöntő beszédét. Hogy a hallgató közönséget teljesen kielégíté mind a tartalomdus beszéd, mind az előadás: felesleges mondanom. A remek egyházi beszéd alapigéje Pál apostolnak a római gyülekezethez írott levele I. r. 16. v. „Nem szégyenlem a Krisztus evangéliumát, mert Istennek minden ereje a minden hívőnek üdvességére.“ Még egyszer felhangzott a dal, s az ünnepelő közönség szét oszlott.

Dél volt már midőn a szokásos presbiteri ülés kezdetét vette. Mindennek átvérese s átadása után kezdetét vette a köz. béd. Mintegy 67-en vettek részt. Csakhamar megindult a tósztok árja. Közbe-közbe a theol. dalkar sikerültebbnél sikerültebb dalaiban gyönyörködünk. Késő délután végeztetett be az ebéd, egyrésze a közönségnek szolgolva, hogy övéivel térjen vissza a 8 órakor kezdődő táncvizsgaloma.

Pont 8 órakor kezdetét vette a táncz. Ifjaink járták annyi animóval, a minővel csak ők tehetik reggeli öt óráig. Szünetközben ismét szerencsések valánk egy pár szép dalban gyönyörködni.

Kedves ifjaink! Kedves dalárok! Feljuttatók keblünkben, hogy a dal a gyöngéd érzelmek kifolyása, az édes ábrándok világa, a lélek költészete. Dal teszi edesebbé az örömet, dal teszi költőivé a csalódást, elviselhetőbbé a keserűséget, könnyebbé a fájdalmat.

A kisdédet lassu bölcsődal ringatja édes álomba, az ifju dalban zengi el szerelmét, a hadvezér dallal lelkesíti csatára hadfiát...

A dal viszontagságteles életünk minden változatán felmerül előtünk, a dal a bölcsőtől a sirig kisér benünket, örömnünkét úgy, mint fájdalmunkat megosztja velünk... Kedves dalárok! Kik mindezeket kedves dalaitok által emlékeztetünkben feljuttatók, nemes dalárok kik anyagi mindennapiságon felülemelkedve, magasztosabbért, szellemi, égiért is tudtok hevülni, ti kik megmutattátok az egyesülés által hogy drága hazánknak kedves, jó és hűséges fia vagytok, kik azt a szellemi világban is dicőül óhajtatok a többi művelt nemzetek előtt feltüntetni: nektek legyen köszönet. Legyetek istentől egyen-egyen s összesen megáldva derék vezetőtökkel egyetemben tanár Borsai Samu ural. Elvittétek teljes elismerésönket s nagyrebecsülésünket. Hozzon Isten máskor is szerény körünkbe, mindig szívesen látottak lesztek.

r. l.

VEGYES HIREK.

— Kovács Sándor, Alsófehérvármegyének hosszú időn át volt mérnöke, a törvényhatósági közgyűlésnek s Nagyenyed város képviselőinek rendes-, az erdélyi ref. egyházkerületi közgyűlésnek tiszteletbeli tagja, Nagyenyed városnak diszpólgára e hó 12-én reggeli 1/5 órakor bevégezte 69 évre terjedt munkás életét, melynek minden percét megyéje, szállóvárosa, egyháza s nemzete közjává adó odaadó hű szolgálatában töltötte el. Szegény polgári szülőktől származván nagy nélkülözések árán jutott mérnöki oklevélhez, mely neki a közszolgálatához az utat megnyitotta. — Mikor anyja s testvérei részére

a tisztességes, de szerény igényű megélhetést biztosítva látta, egy magasztos eszme fogamzott meg lelkében: az erdélyrészi magyarság sajnó sebeinek fokozatos orvoslása ugyanazon munkatervvel, melylyel 10 évvel később az erdélyi magyar köznevelődési egylet sikeres működését megkezdte s fajunk megmentése érdekében szerencsés kézzel folytatja. Areza verejtékével szerzett s czélrúdatos takarékosággal megtakarított keresményét 20 ezer frtot mint határozott czélú alapítványt adtu át, a mint ref. vallásának hű fia az erdélyi egyházkerület gondozása alá azon fájdalommal! vérmes reményben, hogy ha ő az egyszerű polgár majdnem mindenét leteszi a hazafiság oltárára, példája hasonló áldozatra fogja serkenteni hazarésznök vagyonos főurat s birtokosait, kik a részükre jutott nagyobb vagyonból nagy megerőtetés nélkül is adakozhatnak annyit, hogy néhány rövid év alatt oly imponáló tőke kerül össze, melylyel meglehet kezdeni a nemzetmentés nagy munkáját. Keserűen kellet csalódnia. Biztatlák sokan, de nem követte seuki. Ez elkedvetlenítette, de nem csüggesztette el. Alapítványát újabb 20 ezerral töltötte meg. De fokozódó aggodással töltötték el lelkét azon éles harcok, melyek az egyházkerület kebelében minduntalan feljultak, s különösen azon harci jelszavak, melyek az alapítványok sérthetlenségének alapelvét megdöntéséi fenyegették. A millios kölcsön ügye s az e miatt keletkező viták azon elhatározásra bírták, hogy alapítványának kezelését az EMKÉ-re ruházza. Az ezen ügyelet megelőzött s kísérvő izgalmak közt érte kora halála. F. hó 10-én délben Sándor Józseffel az Emke főtitkárával, dr. Magyar Károly főorvos, Török Bertalan főjegyző s ifj. Gáspár János tiszt. főjegyző mint általa felkért tanúkkal megjelent a Folyovics Sándor kir. közjegyző irodájában, hogy előtte az alapítvány átvételére szóló meghatalmazási okmányt aláírja. Alig kezdtek a szükséges iratok elkészítéséhez, már panaszkodott némi rosszulétról. Az aláírások elintézése után még folyton teljes éberséggel társalgott, s a tőzsomszédában levő házába szállítván pár óra lefolyása alatt már mutatkoztak a szélhűdéssel járó bennulási jelek. Török Bertalan főjegyző d. u. 3 óra tájban meglátogatván, azon kívánságát fejezte ki, hogy Magyar K. és dr. Bocz József látogassák meg kik előtt részletesen elmondva az elintézní óhajtott rendelkezést, azt kívánta, hogy Török Bertalant, Kovács Gyulát, ifj. Gáspár Jánost és Müller Mihályt tisztí ügyészi hivassák betegágyához. Mire azonban a meghívottak megjelentek, a beteg már eszméletlen volt és mély kábultságba esett, melynek csak a halál vetett véget. Áldott legyen emléke az örökre eltávozottnak s békén pihenjenek hamvai a nyugalmat adó anyaföldben!

— Kovács Sándor halálát táviratilag Török Bertalan az Emke megyei választmányának titkára közölte Sándor József főtitkárral, ki meghatva terjeszté a gyászbeszédet az igazgató választmány elé az alapítványról szóló jelentésével együtt. Elhatározatot, hogy a temetésen gr. Beldi Ákos Kolozsmegye főispánja, egyleti alelnök vezetése alatt küldöttség jelenjen meg. koporsójára koszorú tétessék s arcképe lefestessék. Koszorút helyez továbbá Enyed város is, mely diszpólgárát veszte el s az Emke megyei választmánya is, az Emke czéljai első munkásának felirattal.

— Kovács Sándor haláláról következő gyászjelentés adott ki:

Kovácsai Kovács Károly, maga és rokonai nevében mély fájdalommal jelenté szeretett fivérének Kovácsai Kovács Sándor Alsófehérmegye egykori főmérnökének, megbízottsági taguak, az Emke nagy alapítójának, Nagyenyed város diszpólgárának és képviselőtestületi tagjának, folyó december hó 12-én, élete 69-ik évében, néhány napi szenvedés után, reggeli 4 órakor bekövetkezett halálát. Egy nemes élet fátyla vetett végső lobbót. A munkában soha nem lankadó, a szeretetben soha ki nem fogó, a nemes özlökért és édes eszmékért mindig lelkesedni tudó, — hazája, egyháza javáért mindenét áldozni kész igazi keresztény mintá alakja hanyatlott a hideg sírba... Miként a nyári nap tiszta-kék égről reggeltől estig szórja tenyésző sugárát, leáldoztán pedig fényözönnel önti el az égbenyuló bérzetét: a megboldogultnak élete akként árasztott élető fényt és áldó meleget mindvégig maga körül a családban és a közélet mezején mindenütt; midőn pedig látá, hogy a megfutott pályán egyre hosszabbak lesznek az árnyékok s közel az éj, midőn többé nem munkálkodhatik, mindenét, nemes fáradozással keresett összes javait, a legszentebb oltárra: a hazaszeretet szent oltárára tette le, hogy mint jó illatu áldozatot fogadja nemzete. Hült porai folyó december 14-én, délután 2 és fél órakor, szentkirály-utozai házában és a templomban tartandó gyász szertartás után a nagyenyedi reformátusok köztemetőjében helyeztetnek nyugalomra. Élete áldott vala. Legyen áldott emléke is. Nagyenyeden, 1890. december hó 12-én.

— Nászhir. A Bethlen-főtanoda erdése e hó 16-án tartja esküvőjét Balog Vilma kisasszonnyal özvegy Balog Lajosné nagyenyedi birtokosnő leányával. Fogadják szerencsekívánatunkat.

— Székny Ferencné 6-án a koncerten, egy értékes női kézimunka zsebkendőjét elvesztett. Igen kéri ha valaki megtalálta, adja át Wokál János könyvkereskedésbe, hol illő jutalomban részesül.

— A nagyenyedi kisdédővő intézetben f. hó decz. 20-án d. e. 10 órakor fog megtartatni a kisdédők

karácsonfa ünnepe, melyre az intézet és a kisdédők igen tisztelt pártfogóit szívélyesen meghívja. Nagyenyed 1890. dec. 13-án. Övöbácsi.

Közgazdaság.

Szüleink ujja alakítása.

(Folytatás.)

A direkttermőkkel hasonló bizonyossággal kezdhet minden termelő szülőjének ojtványokkal eszközölt újításepitéséhez, alauyl akar a vad alanyfajokat, akár direkttermőket használna. — A riparia válfajai a sauvage, portalis és tomentosa, csak kissé jobb talajban is ajánlhatók. — Meszebb tsalaikon pedig a solonis és rupestris, nemkülömben a York madeira, továbbá a vialla. Alig van Magyarországnak szőlő, talaja, kivéve talán a legmagasabb hegyrészeket, de ez is csak igen kevés lehet, a hova a megfelelő amerikai faj megtalálható nem volna.

Az ojtások bármely ismeretes módja sikerre vezet, a különbség természetesen a megeredés százalékaiban van. Igyekezzünk azonban a népet egy ojtásmódra oktatni, ebben tökéletes munkasortat nevelni és fáradságukat siker koronázza. Csak arra legyünk figyelmenmel, hogy minden ojtásmód a megfelelő precizitással és pontossággal eszközöltessék. Ha az ojtást már kiültetett tőkén végezzük figyeljünk a meg nem eredt tőkék gondos pótlására, ha pedig máshonnan hozott ojtványokat ültetünk akár iskolából, akár melegágyból akár idegen helyről hozva, csak azokat ültessük ki, a melyeknél a teljes összeforrásról és életképességről meggyőződünk.

Az ojtásmódok közül mind a fás, mind a zöld ojtást értékesnek ismerjük el. A fás ojtások közül használhatjuk a sima angol párosítást, de a nyelv párosítást is; ez utóbbit azonban igyekezzünk minél rövidebb nyelvet készíteni. Kötöző anyagul használjunk raffiát, mely addig mindenütt sikeresnek bizonyult, 10% rézgáliczoldattal telítve. Igen sikeres volna a paratás ojtás, mely azonban költséges volta miatt nagyban nem igen alkalmazható. Czélserű a fás ojtásokat ojtó viaszszal bekenni.

Ha az ojtásokat végezzük, ne hagyjuk az ojtványokat heverni és lehetőleg az ojtás napján ültessük akár az iskolába, akár pedig helyére. Sima fás ojtásokkal is érhetünk el igen szép eredményeket, azokat azonban legjobb melegágyban gyökereztetni, gondosan öntözve és ápolva a jelentésten leirt módon.

A gyökeres ojtványokat akár iskolába, akár helyre ültetjük, az eredmény körülbelől mindegy. Ha helybe ültetjük, igaz, hogy tőkeállományunk teljes beállításá több utánpótlást és időt is igényel, de előbb nyerünk termő tőkét és így a zöld ojtáshoz az esetleges további telepítésekéül, vesszöt. Az iskolába, ugy mint helyben kiültetett ojtványoknál, továbbá a melegágyból kiültetett sima ojtásoknál is, kiváló figyelmet fordítsunk arra, hogy az ojtás helye ne kerüljön mélyen a föld alá és a fejlődő harmatgyökereket minél többször és minél pontosabban igyekezzünk letisztítani.

A zöld ojtásokban teljesen és tökéletesen bizhatunk alkalmazzuk bár a zöld ojtás akármelyi nemét. Eddig leginkább tanulmányozva volt a rendes baranyai zöld ojtás, melynél bütökre hasítjuk az éket, és ezt ugyan-csak az alanynak bütökig eszközölt vágásba helyezük be. Mindenesetre kívánatos azonban az, hogy a zöld ojtások különféle neveivel is tétessenek kísérletek. Ezt azonban a gyorsan telepíteni akaró termelő csak kicsiben tege meg; első s rban is bizza az állam es nagyobb, már megalakult magántelepekre. A zöld ojtásoknál főfigyelmet fordítsunk a vesszők kellő érettségi fokára az alanyt teljesen ne levelezzük le, föld alá csak akkor döntjük, ha már a vad vessző egy bizonyos érettségi fokot elért, ha pedig addig is, szél stbtől ojtványainkat féltetők, huzzuk le a föld színére és az időjárástól megvédve leszen. Sikeres a zöld ojtásoknak sima vesszőként való levágása, a mikor istavaszzsal előgyökereztetés után lesznek teljes eredménnyel kiültethetők.

Ezekben összegezzük volna röviden azokat a tanácsokat, melyeket nyugodt lelkiismerettel bocsáthatunk a termelő közönség elé azzal a meggyőződéssel, hogy a teljes előkészültséggel és szakértelemmel fog az amerikai szőlők kulturájához, az tőkájének busás kamatját, minden körülmények közt meg fogja találni.

A mi a filloxera elleni védekezés másogik módját, a szénkénegezést illeti, erről határozottan kimondottuk már többször azt, hogy ha a fecskendezés kellő időben, kellő pontossággal és szakértelemmel lesz végrehajta, reményünk lehet, hogy a régi szőlő az évek hosszabb során át terem; ad kellő termést olyant, a mely a szőlőben fekvő tőke kamatját, a munkáltatás költségeit meghozza, de erre csakis azon esetben számíthatunk, ha szénkénegezett szőlőinket kellő trágyázásban is fogjuk részesíteni. Hogy Magyarországon annyi balsikerű szénkénegezés, a többi okok mellett nem utolsó helyen említjük fel a kellő trágyázás hiányát. Az európai szőlőfajoknak ültetése abból a czélból, hogy szőlőket szén-

kéneggel tartunk fenn, ma még minálunk nincsenek kel-
lőleg tanulmányozva és itt egyebet nem mondhatunk
mint azt, hogy kísérletezzünk. Szolgálatot tesz vele a
szöllőkultúrának az, a ki a kísérletezéshez a e téren is
hozzálát.

A szénkénegezést tehát ma egy palliatív óvszernek
tekintjük, a mely módot nyújt a szőlősgazdának arra,
hogy az infekció fölléptekor, hatalaja megfelelő, segély-
ére jöjjön régi szőlőjének és azt több-kevesebb javada-
lommal fentarthassa mindaddig, a míg az új telepítésre
amerikai fajokkal időt nyer.

Végül a homok telepítésekről. Szerencsének
lehet azt moneani, ki ma futóhomokterülettel rendelkezik
Itt is fennállanak azonban a régi szőlőművelés szabályai
első sorban is rigolirozott földbe eszközölt pontos ültetés.
kellő sortávolság, fajmegválasztás, trágyázás stb.

Ezekben összegeztük röviden a látottakból levont
következtetéseknek ama részét, melyek a termelőkre vo-
natkoznak; kívánjuk, minél többen merítsenek belőle
megnyugtást az eddigi működéshez és kedvet az új te-
lepítésekhez.

CSARNOK.

Első kalandom.

[Humoreszk.]

Írta: **Báró Wolzogen Ernő.**

Fordította: **Lengyel György.**
(13. folyt.)

— „Müller urhoz és nejéhez van szerencsém Lon-
donból?” kezdé a halvány ember udvarias meghajlással.

— „Igen” válaszolt sietve Mrs Mimi.

— „Egy tárgyat hoztam átadás végett, melyet ked-
ves férje Abrahamsohn Dániel üzletében hagyott volt.”
És a szerencsétlen karpereczet a nagy rubinnal, a hüle-
dező tulajdonosnő elé tette az asztalra.

— „Karpereczemet” kiáltott fel „az üzletben fe-
ledte?”

— „Igen, mivel az csak tombakból van!” szólék
édesen.

— „Tombak — mi az?”

— „Szemét” rikácsolám.

Mrs Mimi az összefüggést természetesen nem ér-
tette és érthetetlenül nézett hol rám, hol a halvány
emberre.

— „Valóban szemét”, világosítá fel ez „azaz tel-
jesen értékelen anyag! Az ön kedves férje ura abban a
tévedésben volt, hogy aranyt tartotta.”

Mosr Mrs Mimi mindenestre egy székre hanyat-
lott és kezeit arczára szorítá.

— „És még volna egy kis mondani valóm” foly-
tatá az ijesztő halvány ember. „Nevem Paulsen, egész
egyszerűen Paulsen, a titkos rendőrségtől. Itt van iga-
zoló levellem, ha uraságtok talán megakarvának győződni.”

— „A titkos rendőr...?” hebegé Mimi és én,
mintha csak egy száuk lett volna.

— „Talán lesz önnek is, Müller ur, egy kis iga-
zoló levele?”

— „Én — nem — minnek?”

— „Akkor ugy-e I sznek szivesek és egy kissé
velem jönnek. A rendőrfőnök ur nagyon fog örüdeni,
ha önökkel Müller ur és kedves neje, megösmérked-
hetik...”

— „Ördög vigye a kedves nőmet” kiálték dühösen
felugorva. „Nekem egyáltalában nincs feleségem Isten-
nek hála!”

— „Ah, tehát ön nem nős!” nevetett az árnyék-
szürke Paulsen. „Tehát szerezze meg nekünk azt az örö-
met, asszonyom, hogy szintén velünk jöjjön. A rendőrfő-
nök urat igen kedvesen szokták mulattatni az ilyen kis
családi jelenetek. Ilyeneket szivesen tárgyal! Hoztam is
magammal egy kocsit, azt mindjárt igénybe is vehetik
és nagyságod a kicsikét is magával hozhatja.”

— „Uram!” kiálték felindulva a fiatal éveimbe-
képest a magas előjáróság közegével szemben kellő ha-
tározottsággal, uram, kikérem magamnak az ilyen rossz
tréfákat! Menjün ön haza és jelentse a rendőrfőnök ur-
nak, hogy fenntartom részemre a szerencsét nála ebéd
után tiszteletemet tenni, hogy magamról és ezen dámá-
ról megmondjam a szükséges felvilágosítást.

A halvány ember mindjárt egy ördögi, de azért
még is komoly pófát vágott és erőteljes hangsúlyval
mondá:

— „Nagyon jól tenné Müller ur, ha felszállításom-
nak ellenállás nélkül engedne. Igen kellemetlen lehetne
önnek, ha én önt és ezen hölgyet rendőri fedezett-l
kísértetném át az utcán.

Rendőri fedezett! Ezen kiáltásra Mrs Mimi ter-
mészetesen könnyekbe tört ki és én is majdnem közel
voltam ahhoz, hogy őt kövessem. Hanem gyorsan elő-
húztam zsebkezdőmet s kerestem magamnak vele dolgot
hogy a már-már kitörő indulatot elnyomhassam. De az
alattomos titkos rendőr egy durva rántással elragadta a
kendőt az orromtól mondván:

— „Milyen szépen himzett zsebkezdője van önnek
Müller ur! Egy nagy vörös korona, hogy az ember már
egy mértföldről látja belőle a bárót! Ugy-e megengedi,
hogy ezen tárgyat is bizonyíték gyanánt magamhoz
vegyem?”

— „Szükségtelenek tartom magával több szót sza-
porítani” mondam megvetően. „Menjünk uram.”

És csakugyan mentünk. A fuldokló és minden
tagjában remegő Mrs Mimit karon kellett a lépcsőn le-
vezetnem; a titkosrendőr pedig szükségesnek látta a ma-
garészeről, hogy a pókás babyt utáunk hozza. A halá-
datlan féreg különösképen a legjobb laundóban volt és a
vak igazságszolgáltatás hivatalnokára barátságosan mo-
solygott.

A kapunál utunkat álta a vendéglős.

— „Uram, szabad lesz előbb kérnem, hogy ese-
kely számláját kiegyenlítsé, mielőtt a hotelt elhagyná.”

A sors több rendbeli csapásai alatt, melyek engem
érték, ugy elfáslultam, hogy ez az új villámcsapás már
nem zavart és nyugodtan válaszoltam:

— „Sajnálom, e pillanatban nem vagyok azon hely-
zetben. De remélem hogy a nap folyamán sürgöny ut-
ján fogok pénzt kapni. Ha távollétem alatt báró Wolzo-
gen ezimére sürgöny érkezik, kérem, küldönc által küldje
utánam. Ezen ur meg fogja önnek a ezimet mondani.”

— „Oh, a ezimet tudom báró ur”, mondá a ho-
telier gnyosan. „Hanem előzetesen podgyászait magam-
nál tartom.”

Több szóra nem méltattam ezen közönséges embert,
hanem hallgatva elhagytam a házat és beültem a készen
álló kocsiba.

Negyed óra mulva a rendőrfőnök ur elébe vezet-
tettem.

Jaj nekem! Jól látok-e? Oh ki mondhatatlan aljas-
sága a sorseak! A rendőrfőnök nem volt más, mint az
én irítottó, szürke szakálu prótótám az „Argo”-ról. Ez
a vad állat engém gyönyörrel ítélte halálra, ha hatalmá-
ban állana, erről bizonyos voltam. Halotthalványan tán-
torogtam vissza és kerestem a kijárást.

De mindjárt előállt két rendőr és erővel az asz-
talhoz lökdösött, mely mellett trónolt az irított ember.

— „Jól tudtam, hogy mi itt találkozni fogunk,
fiatal ember!” kezdé és szurós szürke szemei láthatólag
megelégedetten nyugodtak nyulánk természetem. Ő pedig
diadalmas hangon folytató tovább:

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY. **TÖRÖK BERTALAN.**
Kiadótulajdonos: **WOKÁL JÁNOS.**

Als preiswerthes, praktisches Weihnachtsgeschenk empfehle ich
Rohseid. Bastroben (ganz Seide) fl. 10-50
p. Kobe, sowie fl. 14.25, 17.50, 21.25, 26.25 bis 29.60 na-
delfertig. Es ist nicht notwendig, vorher Muster kommen zu
lassen; ich tausche nach dem Fest um, was nicht convenirt.
Muster von schwarzen, farbigen und weissen Seidenstof-
fen umgehend. Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (K. und K.
Hofief.), **Zürich.** Briefe kosten 10 kr. Porto. 9

Hirdetmény

A regáleváltság kötvény birtoko-
sait ezennel tisztelettel értesítem, hogy
regáleváltság kötvényeit, ugyszintén
az ezekre szóló háromévi kamat-
szelvényekkel ellátva kiadott utalvá-
nyokat, eladás esetén a legmagasabb
árban megveszem.

Hutflesz Károly,
Kolozsvárt

1-3

Utolsó hét!
Huzás már december hó 16-án.
MAGYAR ÁLLAMI
JÓTÉKONY-SORSJEGYEK
Főnyeremény 60,000 ft.
Az összes nyeremények 160 000 forintra rugnak.
Egy sorsjegy ára 2 ft

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten
(Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára
postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lottó-
és adóhivatalnál; a leg több postahivatalnál, a bécsi „Mercur”-
nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállí-
tott egyéb sorsjegyjárló közegnél.
Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottóigazgatóság.

2-2

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden.

Megjelent új könyvek

kaphatók

Wokál János
könyvkereskedésében Nagyenyeden.

Tompa Mihály összes költeményei
új olosó kiadás, a költő arczképével és életrajzával. Díszesen kötve.
Ára a négy kötetnek 6 ft.

Szana Tamás, Petőfiné Szendrey Julia
Füzve 4 ft 50. Kötve 5 ft 50.

Közigazgatásunk reformja és nemzeti politikánk. Írta Bekics Gusztáv. — Második kiadás —
Ára 1 forint 50 krajczár.

Verne Gyula. Utazás a földkörül 80 nap alatt. Második kiadás. képekkel. Ára vászon-
kötésben 2 ft 40 kr.

Verne Gy. Három orosz és három angol kalandjai Második kiadás. Ára kötve 2 ft 40 kr.

Verne Gy. Utazás a tenger alatt II-ik kiadás, ára kötv. 2.40

Magyarország közjoga. (Államjog) Írta Nagy Ernő
Második átdolgozott kiadás.
Ára 3 forint 50 krajczár.

**A magyar kath. alsópapság végren-
delkezési joga, jelenlegi állapota, és
a hagyatékok körül követendő eljárás**
Írta Kollányi Ferenc. Ára 2 ft.

Horváth Adám életrajza Írta Garda Samu —
Ára 1 ft 20 kr.

Gazdasági számoló Tanuló és gyakorló gazdák szá-
mára. Írta Bukaresti B. János.
Harmadik bővített kiadás. Ára 1 ft 50 kr.

Mujkosék kalandjai Összesítette Ifj. Kakas Márton
1-ő kiadás, ára 80 kr.

Flóra, egy magyarországi pópá leánya
Regény. Írta Gerhárt György, ára 1 ft 40.

Rozsdás czimerek Regény. Írta Prém József. A két
kötet, ára 2 ft.

Titkos bosszu Párizsi regény. Francia eredeti után
S. B., ára 60 kr.

Jókai Mór. Napraforgók. Újabb beszélők. Két
kötet, ára 3 ft.

Egy hajó története. Írta Daudet Alfonz, francia-
ból fordította Tóth Béla, ára
diszkötésben 1 ft 50.

Sáríka története. Elbeszélés. Írta Burnett, ára disz-
kötésben 1 ft 50 kr.

Fehér virágok fiatal leányoknak való költemény. Kivá-
logatták Koroda Pál és Balló Tasziló.
ára kötve. 1 ft 30 kr.

Jó leánykáknak Tizenkét elbeszélés 7-10 éves le-
ánykák számára. Írta Schanz Paulina
Fordította György Ilona, ára 1 ft 20.

Allatok a világ minden részéből ára 50 kr.

**Stanley utazásai, kalandjai és felfe-
dezései Afrikában.** Írta dr. Jankó János. Ára kötve
2 forint.

**Lázadó hajósnép viszontagságai a
csöndes tengeren.** Való történet az ifjuság számára.
Írta és rajzolta Györök Leó Gy.
Ára 1 ft 50 kr.

4616/890. tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság által
Rozenstein Gidálinak, Petrik, Petrik Todor elleni végrehajtási ügyé-
ben végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 189 frt tökéle-
telés és ennek 1887. évi október 24-ik napjától járó 6% kamatai,
31 frt 40 kr perbeli, 13 frt 50 kr végrehajtási és árverési már meg-
állapított, valamint a jelenlegi 5 frt 50 kr és a felmerülő költ
ségeket kielégítést végett végrehajtást szennedő Petrik Todorinak a
kis-aknai 4 sz. tjkben A 7 1-12. rsz. a ingatlanaira 387 frt meg-
állapított kikiáltási árban elrendeltetik

Az árverés 1890. december 29-ik napján délelőtti 10
órákor Kis-Akna községében fog megtartatni.

Árverezai szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadék képes ér-
tékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre váltta után 2
egyenlő részletben 30, és 60 nap alatt minden egyes vételári rész
let után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a
nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir bíróság
mint telekkönyvi hatóságnál és Kis Akna község előjáróságánál te-
kinthetők meg.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1890. augusztus 14

Vincenz. kir. aljbíró

dul
mely
vasó
dag
arar
erős
nak
gond
gond
A v
lába
anya
kesz
elég
nem
közö
vála
vele

azon
főes
tárg
zárv
érde
nem
alis,
oly
érde

fenne
sujtj
kesz

En

előző
kezni
édes
rosba

delme
jött a
nézve
elatt
koráb
tásról
enyéi

közöt
mult
vérv
oláh
rülés
lért e
mölcs
toba,
elő r
nap e